

ASLI ÇALIŞKAN

**İŞ HUKUKUNDA
ANALIK VE EBEVEYN
İZİNLERİ**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	VII
ÖNSÖZ.....	IX
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ANALIK VE EBEVEYN İZİNLERİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR VE HUKUKİ DÜZENLEMELER

I. Ebeveyn Kavramı.....	5
A. Genel Olarak.....	5
B. Soybağının Kurulması	6
1. Kan Bağına Dayanan Soybağının Kurulması.....	7
a. Anne İle Soybağının Kurulması	7
b. Baba İle Soybağının Kurulması	8
(1) Anne İle Evlilik	8
i. Doğum Sırasında Evli Olma (Babalık Karinesi)....	9
ii. Doğumdan Sonraki Evlilik	10

(2) Tanıma	11
(3) Babalık Davası	12
2. Evlat Edinme İle Soybağının Kurulması	12
C. Velayet Hakkı	15
II. Analık Kavramı	18
A. Tanımı	18
B. İşverene Bilgi Verme Yükümü.....	21
III. Uluslararası Belgelerde Analık ve Ebeveyn İzinleri.....	24
A. ILO Sözleşmeleri.....	24
1. Analık ve Ebeveyn İzinleri ile İlgili ILO Sözleşmeleri	24
2. Türkiye Tarafından Onaylanan İlgili ILO Sözleşmeleri.....	28
B. Birleşmiş Milletler Belgeleri	29
C. Avrupa Sosyal Şartı	31
D. Avrupa Birliği Hukuku Bakımından	32
1. Genel Olarak.....	32
2. 86/613/EEC sayılı Direktif.....	33
3. 92/85/EEC sayılı Direktif	34
4. 2010/18/EU sayılı Direktif ve Ebeveyn İzni Hakkındaki (Gözden Geçirilmiş) Çerçeve Anlaşma	34
5. 97/81/EC sayılı Direktif ve Kısmi Süreli Çalışmaya İlişkin Çerçeve Anlaşma.....	37
IV. Mevzuatımızda Analık ve Ebeveyn İzinleri	38
A. Terim Sorunu	38
B. Anayasal Düzenlemeler	40
C. Kanuni Düzenlemeler	41
1. 4857 sayılı İş Kanunu Öncesi Dönem	41
2. 4857 sayılı İş Kanunu Dönemi'nde	44
3. 4857 sayılı İş Kanunu'na Tâbi Olmayan İşçilerin Durumu....	47

İKİNCİ BÖLÜM

ANALIK İZİNLERİ

I.	Genel Olarak	49
II.	Muayene İzni.....	50
III.	Analık İzni	51
	A. Analık İzni Kavramı ve Kişi Bakımından Kapsamı.....	51
	B. Analık İzninin Süresi.....	52
	C. Çoğul Gebelik Halinde Analık İzni	56
	D. Annenin Ölmesi Halinde Babanın Analık İzni Kullanması	56
	E. Evlat Edinen İşçinin Analık İzni Kullanabilmesi	59
	1. Kişi Bakımından Kapsamı ve Süresi.....	59
	2. Evlat Edinen İşçinin Analık İzni Kullanabilmesinin Şartları	60
	F. Mazeret İzinleri ve Analık İzni ile Mazeret İzinlerinin Çakışması Hali.....	62
	G. Analık İzninin Sona Ermesi ve İşe Dönüş	65
IV.	Yarım Çalışma İzni	66
	A. Hukuki Niteliği.....	66
	B. Yarım Çalışma İzninin Kişi Bakımından Kapsamı ve Şartları ...	68
	1. Yararlanabilecek İşçiler: Doğum Yapan Kadın İşçi ile Evlat Edinen Kadın veya Erkek İşçi	68
	2. Tam Süreli Çalışıyor Olmak	69
	3. Çocuğun Hayatta Olması	70
	4. Yarım Çalışma İznine Yönelik Talepte Bulunulması.....	71
	a. Talepte Bulunma Süresi ve Şekli.....	72
	b. Talebin Hüküm İfade Ettiği An	74
	C. Yarım Çalışma İzninin Süresi ve Kullanılması	76
	1. Yarım Çalışma İzninin Süresi.....	76
	a. Yarım Çalışma İzni Kullanılması Halinde Haftalık Çalışma Süresi	76
	b. Yarım Çalışma İzninden Yararlanma Süresi	77

(1) Kural Olarak	77
(2) Çoğul Doğum ve Çocuğun Engelli Olarak Dünyaya Gelmesi Halinde Yarım Çalışma İzni.....	78
i. Çoğul Doğum Halinde Yarım Çalışma İzni	78
ii. Çocuğun Engelli Olarak Doğması Halinde Yarım Çalışma İzni	79
(3) Yarım Çalışma İzni Süresinin Arttırılması	80
2. Yarım Çalışma İzninin Kullanılması.....	81
3. Yarım Çalışma İzni ve Altı Aya Kadar Ücretsiz İznin Birlikte Kullanılması Sorunu.....	82
D. Yarım Çalışma İzninin Sona Ermesi.....	84
E. Yarım Çalışma Ödeneği.....	86
1. Yarım Çalışma Ödeneğine Hak Kazanılması Şartları.....	86
2. Ödeneğin ve Primlerin Ödenmesi	89
3. Ödeneğin Ödenemeyeceği Haller	90
V. Altı Aya Kadar Ücretsiz İzin	91
A. Yararlanabilecek Kişiler	92
B. Altı Aya Kadar Ücretsiz İzin Kullanılabilmesinin Şartları	92
1. Analık İzninin Sona Ermiş Olması	92
2. İşçinin Talepte Bulunması	93
VI. Süt İzni.....	94
A. Süt İzni Kullanılmasının Koşulları.....	94
1. Doğum Olayının Gerçekleşmesi ve Çocuğun Hayatta Olması	94
2. Kadın İşçinin Fiilen Çalışıyor Olması	95
3. İşverene Bildirimde Bulunulması	95
B. Süt İzninin Kullanılması	96
1. Süt İzninin Süresi ve Günlük Olarak Kullanılması.....	96
2. Süt İzninin Toplu Olarak Kullanılması.....	98
VII. Hafif İşlerde Çalıştırma Yükümlülüğü.....	98

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EBEVEYN İZİNİ

I.	Ebeveyn İzni Kavramı ve Şartları	101
A.	Ebeveyn İzni Kavramı ve İlgili Hukuki Düzenleme	101
B.	Ebeveyn İzninin Şartları.....	103
1.	4857 sayılı İş Kanunu'na Göre İşçi Sıfatına Sahip Olmak ...	103
2.	Ebeveyn Sıfatına Sahip Olmak.....	104
3.	Her İki Ebeveynin Çalışıyor Olması	106
a.	Kural Olarak	106
b.	İstisnaları.....	107
c.	Eşin Çalışıyor Olması Şartının Sadece Başvuru Sırasında Aranması	110
4.	Mecburi İlköğretim Çağına Gelmemiş Bir Çocuğu Bulunması	111
5.	İşverene Talepte Bulunma.....	112
a.	Talepte Bulunma Süresi	112
b.	Talebin Hüküm İfade Ettiği An ve Şekli.....	114
c.	Talebin Unsurları.....	115
d.	Ebeveyn İzni ve Süt İzninin Birlikte Kullanılması Sorunu.....	116
C.	Talebin İşverence Karşılanması.....	117
1.	İşverenin Talebi Kabul Zorunluluğu	117
2.	İşverenin Onayının Arandığı İşler	119
a.	Yönetmelikte Sayılan Haller	119
b.	Toplu İş Sözleşmesi ile Aksinin Kararlaştırılabilmesi ...	124
II.	Ebeveyn İzninin Sona Ermesi.....	124
A.	Çocuğun Mecburi İlköğretim Çağına Gelmesi	124
B.	Ebeveyn İzni İçin Aranılan Bazı Şartların Kaybedilmesi	126
C.	İşçinin Ebeveyn İzni Kullanmaktan Vazgeçmesi	128

III. Kısmi Süreli Çalışmaya Geçen İşçinin Yerine Alınan İşçinin Durumu.....	129
A. Genel Olarak	129
B. İkame İşçinin İş Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	131
C. İkame İşçinin İş Sözleşmesinin Kendiliğinden Sona Ermesi	134
D. İkame İşçinin İş Sözleşmesinin Belirsiz ve Tam Süreli Sözleşmeye Dönüşmesi.....	135

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANALIK VE EBEVEYN İZİNLERİNİN HÜKÜMLERİ

I. Genel Olarak	139
II. Analık ve Ebeveyn İzinlerinin Ücret Hakkına Etkisi	139
III. Analık ve Ebeveyn İzinlerinin İşin Düzenlenmesine Etkisi.....	141
A. Çalışma Sürelerine Etkisi.....	141
B. Analık ve Ebeveyn İzinlerinin Dinlenme Sürelerine Etkileri ...	143
1. Hafta Tatili Bakımından	143
2. Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Bakımından.....	146
3. Yıllık Ücretli İzin Bakımından	146
IV. Analık ve Ebeveyn İzinlerinin İş Sözleşmesinin Sona Erdirilmesine Etkisi.....	148
A. İş Sözleşmesinin Askıda Kalması	148
B. Analık ve Ebeveyn İzinlerinin Fesih Hakkına Etkisi	149
1. Süreli Fesih Bakımından	150
2. Değişiklik Feshi Bakımından.....	152
3. Haklı Fesih Bakımından.....	154
C. Analık ve Ebeveyn İzinlerinin Kıdem Tazminatının Hesaplanmasına Etkisi.....	155

1. Kıdem Tazminatına Esas Alınacak Kıdem Süresi Bakımından	156
2. Kıdem Tazminatına Esas Alınacak Ücrete Etkisi.....	158
SONUÇ	163
KAYNAKÇA.....	169